నారాయణమూర్తిగారొచ్చి పెళ్ళి సంబంధం గురించి చెప్తుంటే తలుపుచాటుగా విన్న ప్రభావతి మనసు తొందరపడటం మొదలుపెట్టింది. అప్పుడప్పుడు పెళ్ళి ఊహవచ్చినా, ఈవేళ, ఈ సంబంధం గురించి విన్నాక, నిముషాల మీద యిది ఖాయమైపోతే బాగుండును అనిపిస్తోందామెకి.

ప్రభావతి పదేళ్ళ పిల్లగా ఉన్నప్పుడు తల్లి పోయింది. ఆనాడు తల్లి శవం మీద పడి ఏడుస్తున్న తండ్రిని చూసిన ఆ పసిహృదయం తండ్రి మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకుంటాడని ఊహించలేకపోయింది. కానీ చుట్టాలూ పక్కాలూ అంతా తలోకమాటా, సలహా యిచ్చారు. ఫలితంగా ఏడాది తిరిగేసరికి తండ్రి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అతనలా పెళ్ళి చేసుకోడాన్ని ఎవ్వరూ ఆక్షేపించలేదు. ఎందుకంటే అది లోకసహజమే కనుక. కాని ప్రభావతి మాత్రం చిన్నబుచ్చుకుంది.

భ్రమరాంబ వచ్చిన నాటి నుంచి ప్రభావతి స్వేచ్ఛ పూర్తిగా హరింపబడింది. నోరు విప్పి చెప్పకుండానే ఇంటెడు చాకిరీ చేయించి ప్రభావతిని మరీ స్కూలుకి పంపేది భ్రమరాంబ. సాయంత్రం కాస్త అటు యిటూ వెళ్ళాలన్నా "మరి వంటెవరు చేస్తారు?" అనే ఆలోచన ప్రభావతికే వచ్చేటట్టు తర్ఫీదు ఇచ్చింది. కన్నతండ్రి ఎప్పుడైనా కనిపెట్టినా "పిల్లకి పనిపాటలొస్తాయి అదిమంచిదేకదా" అని ఒకసారి.

"పాపం భ్రమర మాత్రం ఒక్కర్తీ ఎంత కని చేస్తుంది? అదే వాళ్ళమ్మకైతే చెయ్యరా" అని మరొక సారి.

"కన్నతల్లి కంటే ఎక్కువగా చూస్తోంది సవతి తల్లయినా అంతకంటే ఏంకావాలి" అని వేరొకసారి సరిపెట్టుకున్నాడు.

ప్రభావతి పదవక్లాసు పాసవగానే చదువుకు స్వస్తి చెప్పించింది భ్రమరాంబ. పెళ్ళి చెయ్యాల్సిన పిల్లకి యింకా చదువెందుకు అంది-ప్రభావతి పూర్తిగా వంట యింటి పక్షి అయిపోయింది. ఆ పిల్లకి ఏదైనా చెప్పడానికి బెరుకు, భయం-తను వంట చెయ్యను అని చెప్పడానికి ఏదో తెలియని పిరికితనం. ఎప్పుడూ ఇల్లు ఊడ్చడం, అంట్లుసర్దడం, వంట చేయడం, అన్నాలు పెట్టడం, కంచాలు తీయడం-ఇదేపని.

పదిహేనేళ్ళు నిండేసరికి ఆమె వంటలో ప్రావీణ్యత సంపాదించింది. కాని ఆ లేత మనసుకి వంట చేయడమంటే ఒకరకమైన చిరాకు, అసహ్యం బయలుదేరింది. వీలైతే ఆ వంట గిన్నెలన్నీ వీధిలోకి విసిరేసి, పప్పులు, బియ్యాలూ విరజిమ్మేసి, కూరగాయలు గోతిలో పాతేసి, గ్యాసు పూర్తిగా విప్పి వెలిగించేసి ఎక్కడైనా పారిపోవాలని వుంటుంది.

కానీ భయం-, బెరుకు-, అందుకే నోరు మూసుకుని పని చేస్తూనే వుంటుంది. పోనీ కదా అని భ్రమరాంబ ఒక్కపూట కూడా కలియబడి చెయ్యదు. ఎప్పుడైనా చెయ్యాల్సి వస్తుందని భయమేస్తే వెంటనే మంచమెక్కేసి మూల్గడం మొదలు పెడుతుంది.

అందుకే ప్రభావతికి కనిపించే ఒకే ఒక విముక్తి మార్గం పెళ్ళి. తనకి త్వరగా పెళ్ళయి అత్తారింటికి వెళ్ళిపోతే ఈ నరకం తప్పుతుంది.-అందుకే నారాయణమూర్తిగారు సంబంధం చెప్తే, వెంటనే ఖాయమయితే బాగుండుననుకుంది.

*** ** *** ***

నారాయణమూర్తిగారొచ్చి పూర్తి వివరాలు చెప్పడంతో రఘు ఈసంబంధానికి మరింత శ్రద్ధ చూపించాడు. అన్నయ్య రామారావు పొడిపొడిగా మాట్లాడి వదిలేశాక, రఘు తనే స్వయంగా అన్ని విషయాలూ తెలుసుకున్నాడు.

"మూర్తిగారూ! పిల్లకి పనిపాటలొచ్చా?" అన్నాడు.

"నిక్షేపంలావచ్చు. ఒక్కమాట చెప్పనా! ఆ పిల్లకి సవతి తల్లి. ఇంట్లో పనంతా ఈ పిల్లే-"

"నాకు కావలసిందదే. నాకు పెద్ద చదువులు వుండాలనీ, వుద్యోగాలు చెయ్యాలనీ లేదు. నా భార్య చక్కగా యిల్లు సర్దుకోవాలి. సుష్టుగా వంట చెయ్యాలి-, నాకు అన్నీ చేసి పెట్టాలి" అన్నాడు.

నారాయణమూర్తిగారు ఆనందంగా తల ఊపి-

"సరిగ్గా నీకెలాంటి పిల్ల కావాలనుకుంటున్నావో అలాంటి పిల్ల ప్రభావతి. కొంచమే చదువుకుంది. పొద్దునే లేచింది మొదలు పనిపాటలతో బొంగరంలా తిరుగుతుంది."

"సరే. మీ మాటే నమ్మకం. ఖాయం చేయించండి" అన్నాడు రఘు.

అతని మనసు ఆనందంతో పరవశించింది. ఇన్నాళ్ళకి తనకంటూ ఒక ఇల్లూ వాకిలీ-,భార్యా యింటి భోజనం-, ఆ ఆనందంలోంచి ఆలోచన గతంలోకి ఒక్కసారి దూకింది.

రఘు పదిహేనేళ్ళ పిల్లాడుగా వున్నప్పుడు అతనికి తల్లి పోయింది. అప్పటికే అన్నయ్యకి పెళ్ళయి వదిన భవాని కాపురానికొచ్చింది. చిన్నప్పుడే తండ్రిపోవడం వల్ల, రఘు భారం రామారావు భవానుల మీద పడింది. నిజానికి డబ్బుకోసం చూసుకోవల్సిన అవసరం లేకపోయినా, మరిదికీ పట్టెడన్నం పెట్టి ప్రేమగా చూడటానికి భవానీ విలవిల్లాడిపోయింది. ఆమెకా కుర్రాడ్ని చూస్తే తగని మంట. తన దురదృష్టం కొద్దీ ఆ పిల్లాడు తన మెడకి చుట్టుకున్నాడని బాధపడేది. రామారావు ఏదో లోకం కోసం తమ్ముడ్ని చూసినా భార్యమాటే అతనికి వేదవాక్కు. అతను ఏనాడూ తమ్ముడ్ని అభిమానంగా చూడలేదు. అతని అవసరాలు గమనించలేదు. కలిసి వున్న ఆస్తిలో అవకాశం వున్నంత ఖర్చు పెట్టుకోవచ్చనీ, లెక్కాపత్రం అవసరం వుండదని మాత్రమే తమ్ముడ్ని తన

దీర్ఘాయుష్మాన్భవ!

పంచన వుండనిచ్చాడు.

భవాని రఘుని తిండి పెట్టక హింసించింది. ఏదో ఆమెకి తోచింది చేసి, చిన్న గిన్నెల్లో పదార్థాలు సర్ది అతనికి వేరే పెట్టేది. అవి రఘుకి చాలినా, చాలకపోయినా బాగున్నా బాగోకపోయినా పాడయిపోయినా పట్టించుకునేదికాదు. రఘు పెదవి విప్పితే 'గయ్'మని విరుచుకుపడేది.

"వెధవ సంతకి చేసి పెట్టలేక చచ్చిపోతున్నాను" అంటూ రాగాలు తీసేది. రామారావు వెంటనే కల్పించుకుని "పెద్దవాళ్ళని గౌరవించటం నేర్చుకో ఒక్క పూట కాస్త తిండి తగ్గితే చచ్చిపోతావా?" అంటూ కేకలేసేవాడు. రఘు దిక్కు చచ్చిపోయి, వారం రోజుల అన్నం సహించక కుమిలిపోయేవాడు. రఘు పెరుగుతున్న కొద్దీ తన స్థితి బాగా అర్థం చేసుకున్నాడు. బాగా చదువుకున్నాడు మంచి ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు. లాయరు సహాయంతో తన వాటా ఆస్తి తన వైపు తిప్పుకున్నాడు-ఊరికే లోకం దృష్టిలో తనకి అన్నా, వదినా వున్నా తనువంటరి వాడినని తెలుసుకున్నాడు.

అందుకే పెళ్ళి విషయం అన్నయ్య శ్రద్ధ వహించకపోయినా తనే మాట్లాడుకున్నాడు-

రఘు చిన్న వయసులో దెబ్బతిన్నాడు. అందుకని అతనికి రుచిగల భోజనమంటే పిచ్చి-, అతనుదేనికీ ఇవ్వనంత ప్రాముఖ్యం భోజనానికిస్తాడు. అతనిలో తిండి కోరికలు, రుచులు రోజు రోజుకీ పెరిగిపోతున్నాయి.

ఎప్పుడో తల్లి చేసిన వంటకాలు గుర్తుకొచ్చి అతనికి నోరూరుతుంది. అవి బజార్లో దొరికేవి కూడా కాదు.

అందుకే అతను ప్రభావతిని ఎంపిక చేసుకున్నాడు. చదువు తక్కువైనా, ఎక్కువ కట్నం అడగలేదు. పెళ్ళి చూపులు నిశ్చయం-పెళ్ళి, చకచకా జరిగిపోయాయి.

*** *** *** *** *** ***

మొదటిరోజు ప్రభావతి వంటరుచి చూసి రఘు చకితుడయ్యాడు. ఆరిందాలా అరటికాయ ఆవపెట్టి కూర, దోసకాయ పప్పు-అవియలు- కొబ్బరికాయ పచ్చడి అద్భుతంగా చేసింది.

"అబ్బ! ఇంత అమృతంలా ఎలా చేయగలిగావు ప్రభా!" అంటూ భర్త మెచ్చుకుంటుంటే ప్రభావతి రెండు మూడు రోజులు పరవశించి పోయింది.

అయితే రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ ప్రభావతి జీవితంలో మార్పు కొత్తదనం లేకుండా పోయింది. రఘుకి రోజు రోజుకీ తిండిధ్యాస పెరిగిపో సాగింది. అతను జీవితంలో తిండికిచ్చినంత ప్రాముఖ్యం మరిదేనికీ యివ్వడనే అనుమానం ఆమెకి కలిగింది. నెల్లాళ్ళు గడిచినా అతనెప్పుడూ తన వంట బాగుందని

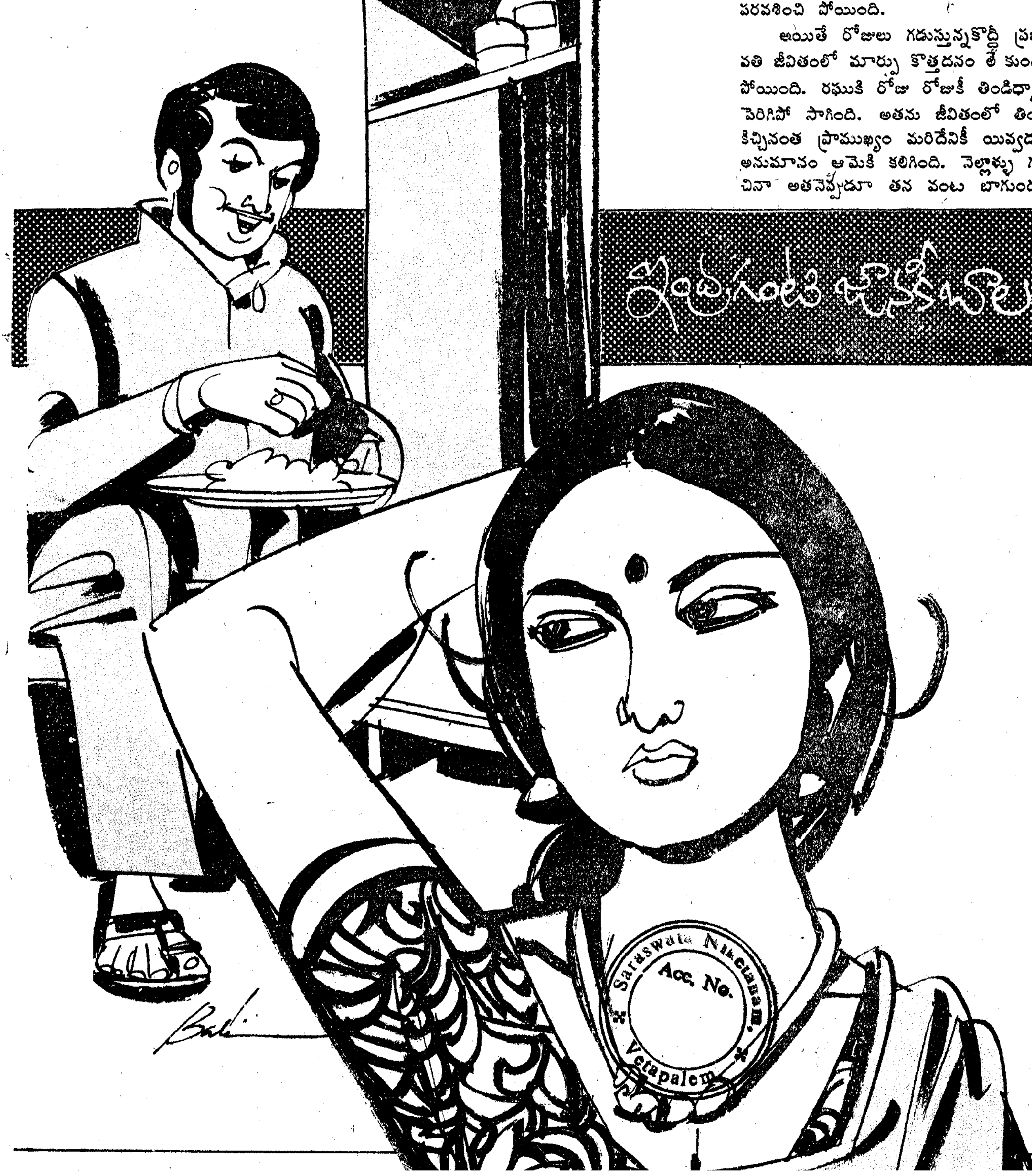

Saraswata Niketanam,
Acc. No.
Vetapalem

దేవతావస్త్రాలతో...

తైవాన్‌లో వచ్చే డిసెంబరులో జరగనున్న ఎన్నికలలో, 30 సంవత్సరాల "హ్యు హ్యాయావో" అనే మోడల్ పోటీ చేస్తోంది.

ఈమె తన 'నగ్నత్వాన్ని' ఎన్నికల ప్రచార సాధనంగా ఎంచుకొంది. అసభ్య ప్రవర్తనక్రింద ఆమెను చాలాసార్లు జైలులో పెట్టటం, జరిమానా విధించడం జరిగింది. మొత్తం పన్నెండు సీట్లు వున్న తైవాన్ శాసన సభకు ఆమె స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా పోటీ చేస్తోంది.

"సమాజం నగ్నత్వాన్ని అసహ్యించుకుంటుంది కానీ ఈ రాజకీయ కార్యకర్తలు నాకన్నా అసహ్యకరమయిన మనుషులు" అని అంటుంది. "నేను బట్టలు వేసుకోకపోతే మాత్రమేం?" సూటు, బూటు వేసుకుని జనంమీద నుండి నడుచుకుపోయే వాడికన్నా నేనే నయం" అని అంటున్న యీమె ఈసారి చెత్తకుండీల దగ్గర కలుషితమయిన నదివద్ద నగ్న ప్రదర్శన లిచ్చి, తైవాకు ప్రధాన సమస్యగా వున్న కాలుష్యాన్నిగూర్చి ప్రచారం చేయదలచుకున్నట్లు చెప్పింది. "నా శరీరమే నా ఆయుధం. నేను నగ్నత్వాన్ని ఒక మంచి కార్యాన్ని సాధించడానికి వాడుకుంటున్నాను. దానిలో తప్పేముంది?" అంటున్నది హ్యు.

రుచులు చెప్తూ, లొట్టలేస్తూ భోజనం చెయ్యడమే చూసిందిగానీ- తనతో మరే విధమైన అనురాగ సంభాషణ చేసిన పాపాన పోలేదు. అతను-

"నువ్వెంత బాగుంటావు ప్రభా!" అనెప్పుడూ అనలేదు.

"నీకీ చీర చాలా బాగా నప్పిందిసుమా" అని కూడా ఎప్పుడూ అనలేదు- ఏదో భోజనం చేశాక, యాంత్రికంగా సాగిస్తున్న సంసార జీవితమే తప్ప, కొత్త కాపురంలో వుండే మధురిమలు తామను భవించటం లేదని ప్రభావతి గ్రహించింది. ఆమెలో అసంతృప్తి సన్నని మంటలా గుండెల్లో రగిలింది.

* * * * * * * *

ఆ రోజు రఘు యింటికి ఆలస్యంగా వచ్చాడు, అతనొచ్చేసరికి తొమ్మిదైంది. ప్రభావతి చీకటిపడకుండానే వంటచేసి, స్నానం చేసి నీటుగా తయారై కూర్చుంది. ఎదురు చూసి ఎదురుచూసి నిద్రలోకి జారుకుంది. రఘు తలుపుతడితే వులిక్కిపడి లేచి తలుపు తీసింది. రఘు లోపలికొస్తూ "ఈరోజు ఆఫీసులోపనుండి లేటయింది. అటే ఓ ఫ్రండ్‌తో మార్కెట్ కెళ్ళాను. అక్కడచూడు! ఆ కాకరకాయలు వచ్చాయి. తెచ్చాను. వెంటనే కూరచెయ్" అన్నాడు.

"ఇప్పుడా" అంది ఆశ్చర్యంగా.

"ఏం? ఇప్పుడే" అన్నాడు రఘుస్నానానికి వెళ్తూ.

"ఇంత పొద్దుపోయి యిప్పుడు వంటేమిటి? అయినా వంటెప్పుడో అయిపోయింది" అంది విసుగ్గా.

"మరేం ఫర్వాలేదు, చెయ్యి. నాకు తినాలనివుంది. తెచ్చాను. ఎప్పుడోగాని దొరకవు"-

"రేపు వండుకుందాం"

"వద్దు. ఇప్పుడే చెయ్"

"ఒకకూర చేశాను" ఏడుపుగొంతుతో అంది.

"రెండుకూరలూ తింటాను. చూడూ! ఇంతసేపు వాదించేకంటే పని మొదలు పెడితే సగంపని అయ్యేది" అంటూ బాత్‌రూములో కెళ్ళిపోయాడు.

ప్రభావతి మూతి ముడుచుకుని కూరచేసింది. రఘు మామూలుగానే అప్యాయంగా తిన్నాడుగానీ ప్రభావతి మూడ్ పట్టించుకోలేదు. ఆమెని లాలించలేదు. కాస్త కోపం ప్రదర్శించిన ఆమెకి భర్త తిరస్కారమే మిగిలింది. సుష్టుగా భోంచేసి, గుర్రుపెట్టి నిద్ర పోయాడు. ఆమె అవమానంతో దుఃఖపడిపోయింది. నెల్లాళ్ళ వివాహ జీవితంలో రెండు సినిమాలకెళ్ళారు. దానికీ ముందు ఎంతో ప్రిపేరయి, వంట పూర్తిచేసి, మళ్ళీ రాత్రి వచ్చాక వడియాలనీ అప్పడాలనీ అవీ యివీ అంటూ అడిగినవన్నీ చేస్తే అతను సంతృప్తి పడ్డాడు.

ఒకసారి ధైర్యంచేసి "ఈవేళ సాయంత్రం హోటల్లో భోంచేద్దాం" అంది. ఆ ఊహని అతను మొగ్గలోనే తుంచేశాడు.

"ఛాఛా! హోటల్లోనా! నాకు పరమ అసహ్యం. హాయిగా యింట్లో వండుకుని తినక-, హోటలెందుకు డబ్బు దండగకీ-, ఆరోగ్యం చెడటానికీ" అని మామూలుగా వంట చేయించాడు. ఆ క్షణంలో ప్రభావతి పెనం మీంచి పొయ్యిలో పడినట్లు అనుభూతి పొందింది.

* * * * * * * *

రోజు రోజుకీ ప్రభావతి బతుకు దుర్భరంగా ఫీలవడం మొదలు పెట్టింది. ఏదైనా ఊహలోనే వుంటుంది. మనసు వుల్లాసంగా వుత్సాహంగా వుంటే చేసే ప్రతిపనీ సులువుగా వుంటుంది. కానీ మనసు మొరాయించి, అసంతృప్తి చోటు చేసుకున్నప్పుడు గోరంతలు కొండంతలుగా కనిపిస్తాయి. చిరాకు పరుస్తాయి. ప్రభావతి యిలాంటి మానసిక దురవస్థకి గురైంది. ఆమెలో ఎన్నాళ్ళగానో మరుగుపడిపోయిన స్వేచ్ఛతాలూకు వ్యూహ క్షణక్షణం ఊడలు దిగుతున్న మర్రి వృక్షంలా పెరిగి పోసాగింది. ఎలాగైనా తనీ బానిసత్వం నుండి బయటపడాలి. ఏం? తనకంటూ ఒక యిష్టంలేదూ? తనకి మాత్రం విశ్రాంతి అవసరంలేదూ? ఎప్పుడూ ఎదుటివాళ్ళు చెప్పినట్లు చెయ్యడమేగానీ తనిష్టమంటూ ఎప్పుడూ వుండదా?- ఇలాంటి ఆలోచనలతో మనసు కుతకుతలాడిపోవడం మొదలు పెట్టింది. సవతితల్లి చచ్చేట్టు పని చేయించినప్పుడామెకి సుదూరంలో పెళ్ళి- మొగుడు- సంసారం అనే అంశాలు ఆశలుగా కనిపించేవి. అప్పుడామెంతో పిరికిగా భయంగా వుండేది. ఇప్పుడెందుకో అవన్నీ మాయమై పోయాయి. ఆమెకి భవిష్యత్తు నిప్పంటుకుని తగలబడిపోతున్న పూలతోటలా వుంది- ఏదో ఆరాటం- ఏదో ఆవేశం, బయటపడాలనే తాపత్రయం, తలుపులు బంధించిన గదిలో ఇరుక్కుపోయిన పిల్లిలా ఆమె కర్కశంగా ఆలోచిస్తోంది.

చూసినవాళ్ళకి, విన్నవాళ్ళకీ చాలా స్వల్ప విషయాలుగా కనిపించేవి కొందరికి చాలా సీరియస్‌గా కనిపించి రగిలిపోతారు. అందుకే సమస్యకి వెనుక వ్యక్తి స్వభావం, వారి పెరకువ. వారి ఆర్థిక, సాంఘిక పరిస్థితులు- వారి ఆరోగ్య అనారోగ్యాలూ అన్నీ ముడిపడి వుంటాయి. దీనివల్ల కొందరు ఎదుర్కొనే సమస్యలు మరి కొందరికి చాలా దండుగమారి సమస్యల్లా కనిపిస్తాయి. ప్రభావతి గత జీవితానుభవం, భావి జీవితాన్ని కూడా నాశనం చేయబోతోంది...

రఘు రోజు రాత్రి ఏడుగంటలకి, ఎనిమిది గంటలకొచ్చి తనక్కావలసిన పెసరట్లు చెయ్యమని, పకోడీలు చెయ్యమని, పనసపొట్టు కూర చెయ్యమని వేధించటం మొదలుపెట్టాడు. అతనిలో ఇన్నాళ్ళూ నిద్రాణంగా వున్న తిండి మీద కోరికలు కాలనాగులై బుసలుకొట్టడం మొదలుపెట్టాయి.

'తనిష్టం. తనకి కావలసినవి తను అడిగి చేయించుకుంటాడు తప్పా?' కనీసం తిండిలోనైనా తృప్తి లేకపోతే యిక జీవితం ఎందుకు? అయినా తనెందుకు సర్దుకుపోవాలి? ఇన్నాళ్ళూ తన కోసం ఎవరూ దేనికీ సర్దుకుపోలేదు.- అందుకే పెళ్ళి చేసుకున్నాడు.- రఘు ఆలోచనలకి అదుపూ, ఆజ్ఞ లేకుండా సాగేవి. అంతేగానీ సాటి మనిషి కష్ట సుఖాలుగానీ, ఆమె మానసిక స్థితిగానీ,

భర్తగా తన బాధ్యతగానీ అతనికి స్ఫురించలేదు.

*** ** *** ** *** ** ***

ఆ రోజు ప్రభావతి పూర్తిగా మొండి కేసింది.

"నేను చెయ్యను" అని ధైర్యంగా చెప్పింది.

"ఎందుకు చెయ్యవు? చేసి తీరాలి" అని అతను నిలవేశాడు.

"నాకీ వేళ వంట్లో బాగుండలేదు" అంది.

"బాగుండకపోతే కొంచెమే చెయ్యి. వంట చెయ్యకపోతే నా భోజనం ఎలా?" అన్నాడు.

"ఏమో?" అంది.

"ఏమో అంటే కాదు. ఒక గంట కూడా పట్టదు. చేసిపెట్టు నే వెళ్ళిపోయాక పడుకో- నేను సాయంత్రం దాకా రాను" అన్నాడు.

"నేను చెయ్యలేను. అని చెప్తుంటే"-

"అదే ఎందుకు అంటున్నా"-

"ఏం? నేనెప్పుడూ అలా చెప్తున్నానా."

"ఎప్పుడూ చెప్పడానికి వీల్లేదు. ఏం? ఆడదానివి వంట చేయడానికి ఏడ్చి చస్తావేం? వంట తప్పిస్తే నీకింకో పనేముంది? ఆడదంటే వంట చెయ్యడానికే వుందని నీకు తెలీదా?" అంటూ ఎగిరాడు. ప్రభావతికి ఒళ్ళు మండిపోయింది.

"ఆడది వంట చెయ్యడానికే లేదు. అలా మీరనుకుంటే అది మీ ఖర్మ. మీకు వంటమనిషే కావాలనుకుంటే పెళ్ళెందుకు చేసుకున్నారు? ఒక్క చక్కని వంటవాడ్ని పెట్టుకోక పోయారా" అంటూ తారస్థాయినందుకుంది ప్రభావతి.

రఘు ఆవేశంతో ఊగిపోయాడు. ఆడదానికింత అహంకారం కూడదన్నాడు. తాడో పేడో తేల్చేస్తానన్నాడు. 'నా ఖర్మ' అనేదాకా వచ్చావా అంటూ ఎగిరాడు. 'చదువు తక్కువగా వుంటే బుద్ధిమంతురాలవనుకున్నాను' అంటూ నిందించాడు. ఇంకా ఎన్నెన్నో మాటలు అన్నాడు.

ప్రభావతి మనసు పూర్తిగా విరిగిపోయింది. మనుష్యుల మధ్య బంధాలు పెంచేవైనా, తెంచేవైనా మాటలే-మాటలు వలనే ఒకరియందొకరు అనురాగాన్నీ, అసహ్యాన్ని ఏర్పరచుకుంటారు. మాటమీద మాట పెరిగితే, పంతాలు, అహంకారాలు రగిలితే మహా సామ్రాజ్యాలే కూలిపోతాయి. ఇక మామూలు సంసారాలనగా ఎంత?

*** ** *** ** *** ** ***

వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న ప్రభావతి తల మీద నెమ్మదిగా నిమిరి "ఏమిటమ్మా ప్రభావతీ! ఇది...నువ్వు కొంచెం ఓర్పుగా వుండాలమ్మా" అన్నారు నారాయణమూర్తిగారు.

"అవునండీ బాబయ్యగారూ! నా జీవితం యిలా అయిపోతుందని నేనూ అనుకోలేదు. మీకు తెలుసో తెలీదో, పుట్టింట్లో వున్నంత కాలం వంట యిల్లు మెడకి కట్టారు. నోరు మూసుకుని చేశాను. అప్పుడు నాకు ఆశ-పెళ్ళి. కానీ ఇప్పుడు చూడండి! అదేమి దరిద్రమో ఎప్పుడూ తిండీ తిండీ, ఎంత చేసినా పెట్టినా తృప్తి లేదు. ఆ కోరికలకి అంతులేదు. ఒక వేళాపాళాలేదు.-ఎదుట వున్నది కూడా మనిషేనన్న ధ్యాసలేదు. పైగా ఆడదానికి వంట చేయడమే పనిట. చేయననే హక్కు లేదట. మీరే చెప్పండి! ఒక వంట మనిషినే వుండదల్చుకుంటే ఇంత కష్టపడి పెళ్ళి చేసుకోవడమెందుకు?-ఎక్కడైనా వంట లక్కాగా కుదిరితే ఇంత జీతమిస్తారు. వాళ్ళ పనివాళ్ళకి చేశాక నాకు కావలసినంత మానసిక

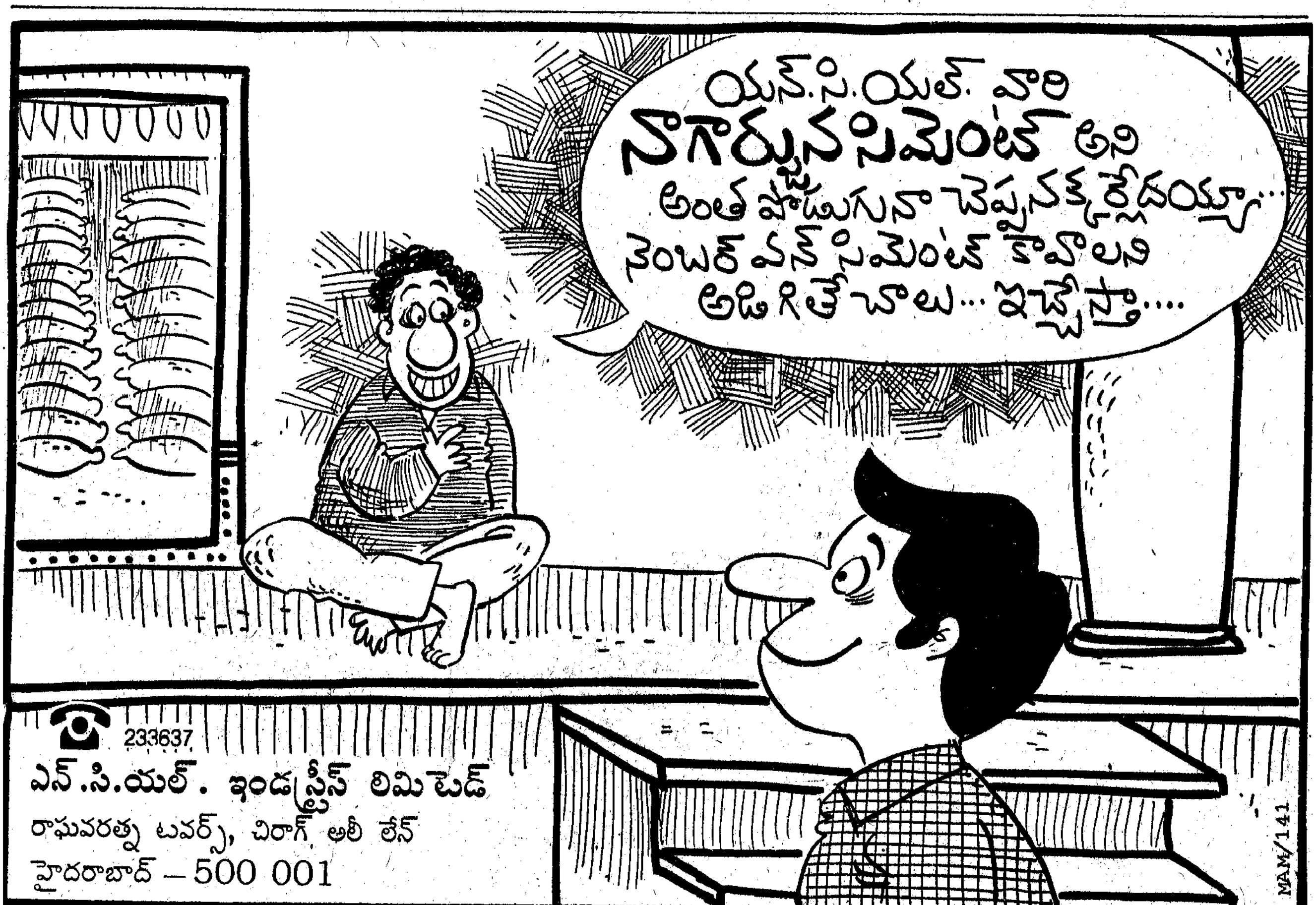

దీర్ఘాయుష్మాన్ భవ!

స్వేచ్ఛ. ఇలా జీవితాంతం బానిసత్వం వుండదుగా-, మనసు చంపుకుని, గొడ్డు చాకిరీ చేస్తూ సేవలు చేస్తుంటే ఆడది కేవలం వంట చేయడానికే అనడం తప్పు కాదూ? బాబయ్యగారూ! మీరే చెప్పండి.- నాకెప్పుడూ వంట్లో బాగుండకపోకూడదట. ఎప్పుడూ బద్ధకంగా వంట చెయ్యడం విసుగ్గా అనిపించకూడదట. నేను మనిషినికానా?" ఏడుస్తూ, ఆవేశంగా చెప్పింది ప్రభావతి. నారాయణమూర్తిగారు ఆశ్చర్యంగా, చూస్తూండిపోయారు. ఇలాంటి సమస్య ఒకటి వుంటుందని, అదీ ఒక సమస్య అని ఆయనకిప్పుడే తోచింది.

*** ** *** **

"మీరే చెప్పండి. చిన్నప్పటి నుంచి అమ్మపోయి తిండీ తిప్పలూ లేక నానా అవస్థలూ పడ్డాను. ఇన్నాళ్ళకి నాదంటూ యిల్లు ఏర్పడింది. అదీ యిదీ కావాలని అడిగితే నానామాటలూ అంటుందా? నేను ముందేచెప్పాను. చెప్పానా లేదా? నాకు పెద్ద చదువులు చదువుకున్న అమ్మాయి అవసరంలేదు. ఇల్లు వాకిలీ సర్దుకోవాలి. నాకు కావలసినవి చేసి పెట్టాలి-అని" అంటూ రఘు నిక్కచ్చిగా అడుగుతుంటే, నారాయణమూర్తిగారేం మాట్లాడలేకపోయారు. అతను చెప్పింది అతని దృష్టిలో నిజమే కదా!

*** ** *** ** ***

ఇప్పుడేం చెయ్యాలి? నారాయణమూర్తిగారు తీవ్రంగా ఆలోచించటం మొదలుపెట్టారు. వంద అబద్ధాలాడి పెళ్ళి చేసేరోజులు కావివి. జరిగిన పెళ్ళిని నిలబెట్టడానికి ఎన్నో వాస్తవాల్ని నిరూపించాల్సిన రోజులివి- ప్రభావతిని ఆదరించి ధైర్యం చెప్పి, లాలించి మార్గం చూపే తల్లి లేదు.- అంతా పెంకిపిల్ల కాపరం వదులుకుంది అంటారు ఆమెని.- ఆమె పెంకి పిల్ల కాదు.

మూర్ఖుడు పెళ్ళాన్ని ఎలా చూసుకోవాలో తెలీదు అంటారు రఘుని- అతను మూర్ఖుడుకాడు-వారి బాల్యాలలో వారిమీద పడిన రాక్షస ముద్రలు అలాంటివి. ఊహలతో వుద్రేకాలతో తెగేవరకు లాగే ఈ యిద్దర్నీ ఆదుకోవాలి. ఈ కాపురం నిలబెట్టాల్సిన నైతిక బాధ్యత నాకుంది అనుకున్నారు నారాయణమూర్తిగారు.

*** ** *** ** ***

నారాయణమూర్తిగారి భార్య సుశీలమ్మగారు విషయమంతా విని విలవిల్లాడిపోయింది.

"ఏమండీ నేనొకటి చెప్తాను వినండి. వారిద్దరినీ మనింటికి ఓ పదిరోజులుండేలా రమ్మని ఆహ్వానించండి. వారిద్దరూ నా దృష్టిలో పసిపిల్లలు. మన పిల్లలలాంటివారే. వారిద్దరికీ తెల్సిచేసినా తెలియక చేసినా ఇద్దరు స్త్రీలే ద్రోహం చేశారు. నేను ఒక స్త్రీగా వారి మనసులు కలపటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను." అన్నారామె దృఢంగా.

రెండురోజులు పుట్టింట్లో వుండేసరికి ప్రభావతికి నరక ప్రాయంగా వుంది. సవతి తల్లి బాహాటంగానే సాధించడం మొదలుపెట్టింది.

"ఏమోనమ్మ! ఎక్కడా కనీ వినీ ఎరుగం! వంటచెయ్యడం విసుగంటే ఆడదానికెలా గడుస్తుందిట. మేమంతా చేసుకోవడం లేదూ; మరి రోజూ వంటే చేస్తున్నాం. ఏమోనమ్మ.. వంట చెయ్యమన్నాడని పుట్టింటికి వెళ్ళిపోదామని ఎప్పుడూ వూహే రాలేదు-, సాగితే సరి. ఏవైనా చేస్తారు...హు. ఏమైనా అంటే సవతి తల్లి అని నన్నాడిపోసుకుంటారు. ఇప్పటికే వచ్చిన చెడ్డపేరు చాలు. పనిపాటలు నేర్పకుండా సోమరిలా పెంచింది అని అంటున్నారు. ఏమోనమ్మా! తల్లి లేని పిల్లని అపురూపంగా చూశానే గానీ, ఇలా నాకే ఎదురొస్తుందనుకోలేదు...." ఇలా సాగుతూనే వుంది భ్రమరాంబ ధోరణి.

ప్రభావతికి కడుపు మండిపోయింది. అసహాయత దుఃఖంగా మారి కన్నీరు వరదలైంది. సరిగ్గా అప్పుడే నారాయణ మూర్తిగారొచ్చి పిల్చారు. వెంటనే తండ్రికి చెప్పి చిన్న సంచీ తీసుకుని ఆయనతో బయలుదేరింది.

* * *

రఘు విసుగ్గా కూర్చున్నాడు. రెండు రోజులుగా హోటలు భోజనం జిహ్వ చచ్చిపోయింది. పెళ్ళి అయిన రెండు నెలలైనా కాకుండానే ఇలా జరిగిందేమిటా అని బాధగా వున్న సమయంలో వదిన భవానీ పరుగెట్టుకొచ్చింది.

"ఏమిటోయ్ ఇది. మనింటావంటా లేదు-, కొంత సర్దుకుపోవాలి. ఎప్పుడూ ఒకలాగే సాగుతుందా నేనైతే, అయ్యో మన పిల్లాడని రాత్రనక, పగలనక నీకోసం ప్రత్యేకం చేసి పెట్టేదాన్ని అయినా ఆ పిల్ల కంత పొగరేమిటి మరీనూ" అంటూ సానుభూతి వాక్యాలు, సాధింపులు, సొంతడబ్బాలు, పుల్ల లెక్కించడాలు- అన్నీ చేసి వెళ్ళింది.

సరిగ్గా అప్పుడే నారాయణమూర్తిగారు వచ్చి రఘుని ఆప్యాయంగా పలకరించి "మా యింటికి రావోయి. నాలుగు రోజులుండి వద్దువుగానీ అంటూ బలవంతం చేశారు. రఘు బయలుదేరాడు-

చిత్రం ఇద్దరూ అక్కడొకర్ని ఒకరు చూసి ఆశ్చర్యపడ్డారేగానీ అసహ్యించుకోలేదు.

* * *

రఘుకి, ప్రభావతికి చచ్చిపోయిన తమ తల్లులిద్దరూ సుశీలమ్మగారి రూపంలో వచ్చి నట్లనిపించింది. ఆదరణకరువైన ఆ ఇరు హృదయాలు ఆప్యాయతను చవిచూశాయి. సమయం చూసి "నాయనా రఘూ! ఇది జీవితం. ప్రతిదానికీ తొందరపడితే కుదరదు. మీ యిద్దరూ విడిపోతే మిమ్మల్ని హేళన చేసి వినోదించే వారే ఎక్కువ. మీరు సర్దుకు పోలేని దారుణమైన పరిస్థితులుంటే ఏమైనా కలిసే వుండమని నేనూ చెప్పను. కానీ ఒక్కటి. ఈ ప్రపంచంలో ఏ ఇద్దరు వ్యక్తులు

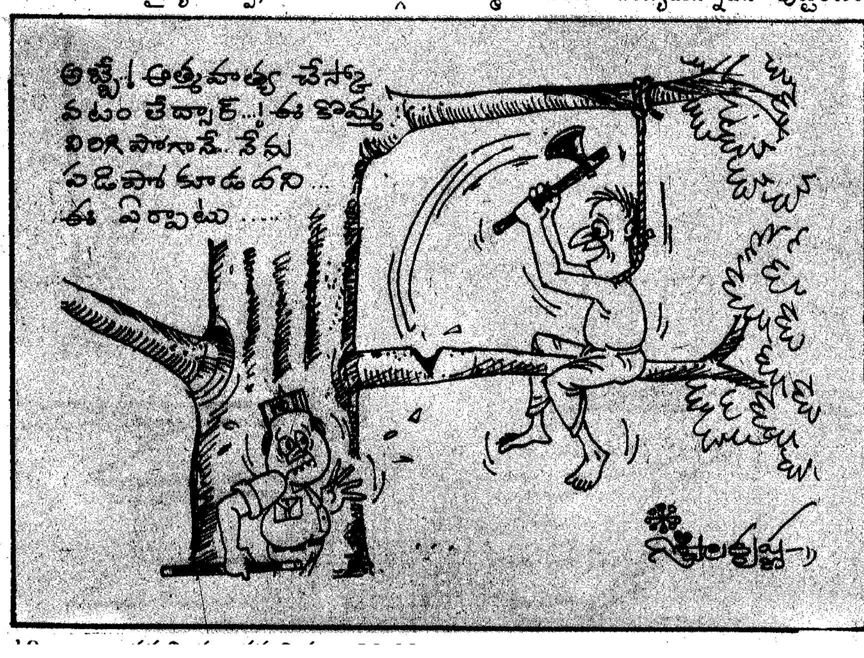

స్త్రీలలో ధూమపానం....

ధూమపానం చేసేవారిలో స్త్రీల సంఖ్య ఎక్కువైపోతున్నదట. ఈ ధూమపానం ద్వారా స్త్రీలు అనేక వ్యాధులను కొనితెచ్చుకుంటున్నారని ప్రపంచఆరోగ్యసంస్థ (హూ) ఆందోళన వెలిబుచ్చింది.

బ్రిటన్‌లో అత్యధిక శాతం స్త్రీలు ఈ ధూమపానం కారణంగా ఊపిరితిత్తుల క్యాన్సర్‌కు గురవుతున్నారని ఆ సంస్థ ఒక నివేదికలో తెలియజేసింది. 1960 - 80 ప్రాంతాలమధ్య ఈ క్యాన్సర్‌వల్ల మరణించినవారిలో ఎక్కువ మంది స్త్రీలేనట. అన్ని రంగాలలోను పురుషులతోపాటు సమానంగా స్త్రీకూడా ముందంజలో వుండాలన్న విషయంసమంజసమైనదైనా ఈ ధూమపానం విషయంలో మాత్రం కాదని పలువురు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభానికిముందే స్త్రీలలో ప్రారంభమైన ఈ ధూమపానం ఇంగ్లండ్, వేల్స్‌దేశాలలో రొమ్ము క్యాన్సర్‌ద్వారా అనేక మందిని బలితీసుకుందట.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేకమంది స్త్రీలు ధూమపానానికి అలవాటుపడ్డారు. అంతేగాక 'హూ' 20 దేశాలలో జరిపిన సర్వేలో బాలురకంటేకూడా బాలికలే ఈ ధూమపానరంగంలో ముందంజవేస్తున్నారని తేలింది.

తమ గొప్పదనాన్ని చాటుకోవాలనో, లేక అదే తమ సంస్కృతి అని తెలియజేయాలనో పట్టణ ప్రాంతాల్లోని స్త్రీలు ధూమపానానికి అలవాటుపడిపోతున్నారని 'హూ' అధికారి ఒకరు వాపోయారు.

పారిశ్రామికదేశాలలో ఈ ధూమపాన జబ్బు మగవారిలో తగ్గిపోతుండగా ఆడవారిలో పెచ్చుపెరిగిపోతోందట.

40 దేశాలలో 'హూ' సర్వే జరుపగా పది దేశాలలోని స్త్రీలే ఎక్కువగా ధూమపానానికి అలవాటుపడ్డారని వెల్లడయింది.

భారతదేశంలో పొగాకు నమలటం అనే అలవాటు నోటి క్యాన్సర్‌కు కారణమవుతుండగా, పొగత్రాగేవారి ప్రక్కన ఆ పొగను పీల్చేవారికికూడా ప్రమాదకరమైన వ్యాధులు సంక్రమిస్తాయని, ముఖ్యంగా ధూమపానం చేసే భర్తలవల్ల వారి భార్యలకు క్యాన్సర్ వంటి ప్రమాదకరమైన వ్యాధులురాగలవని 'హూ' పేర్కొంటోంది.

సిగరెట్ పెట్టెలమీద వుండే నినాదం - 'పొగ త్రాగుట ఆరోగ్యానికి హానికరం'- వ్యర్థంకాకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత అందరిపైనా వుంది. మరి ఈ నినాదాన్ని గుర్తుచేస్తూ హెచ్చరించాల్సిన స్త్రీలే ధూమపానానికి అలవాటుపడి ప్రాణాలపైకి తెచ్చుకోవటం ఎంతవరకు సమంజసం? ●

కలిసి బతకాలనుకున్నా కొంత కాంప్రమైజ్ కాక తప్పదు. ఈమెని కాదని మరొకామె దగ్గరికి వెళ్ళినా, అక్కడా మరేదో సర్దుబాటు తప్పదు. ప్రభావతి చిన్న పిల్ల. చిన్నప్పటినుండి ప్రేమాభిమానాలు కరవైపోయి గొడ్డు చాకిరీ చేస్తూ వచ్చింది. ఆమెని ఆదరించి ప్రేమించాల్సిన బాధ్యత నీకుంది. ప్రేమతో జయించలేనిదేదీలేదు" నారాయణమూర్తిగారు. రఘు తలొంచుకుని నెమ్మదిగా అన్నాడు "నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్నాను. మీరు నాకెంతో మెత్తగా స్పష్టంగా చెప్పారు. నేనూ జాగ్రత్తగా వుంటాను. ప్రభావతిని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటాను" అన్నాడు. నారాయణమూర్తిగారు ఆనందపడిపోయారు.

* * * * * * * *

చూడమ్మా! ప్రభావతీ! నువ్వు చిన్న పిల్లవు. లోకం తెలీదు పెళ్ళి అనేది తెంచుకోవడం ఏమంత కష్టంకాదు. కానీ బంధంనిలుపుకోవడమే కష్టం. రఘు మంచి కుర్రాడు నీలాగే చిన్నప్పుడే తల్లి పోయి, ప్రేమాభిమానాలకు నోచుకోలేదు. హాయిగా తిని తిరిగే వయస్సులో తిండికి బాధపడ్డాడు. వదిన గయ్యాళి.అందువల్ల కొంచెం తొందరపడి నిన్నిబ్బంది పెట్టినా, నోటి రుచి కోసం అవీ యివీ అడిగినా నువ్వుసర్దుకోవాలి, అతన్ని ప్రేమించి అతనితో జీవించటం నీ ధర్మం. భర్తే దైవమనీ, వాడెంత దుర్మార్గుడైనా వాడి పాదసేవే చెయ్యాలనీ నేనెప్పుడూ అనను.

అది చాలా తప్పుడు భావన. కానీ స్త్రీ పురుషులు ఇద్దరూ ఒకరితో ఒకరు కలసి బతకాలనుకుంటె ఎంతో కొంత ఓర్పు, సహనం కావాలి. ఇద్దరికీను. అతన్నికాదని మరొకరి దగ్గరికి చేరినా, అక్కడకూడా ఏవో లోటుపాట్లు వుంటాయి. సర్దుకోక తప్పదు! సుశీలమ్మగారు ఊపిరి పీల్చుకున్నారు.

ప్రభావతి తలొంచుకుంది. నెమ్మదిగా అంది "పిన్నిగారూ! నిజమే మీరు చెప్పింది నేను అర్థం చేసుకున్నాను. ఆ సమయంలో చిరాకేసి అలా అన్నాను. రెండు రోజులుగా బాధగానే వుంది. మీ యింటికి పిలవడం వల్ల కాస్త మనశ్శాంతి లభించింది. నేను జాగ్రత్తగా సర్దుకుంటాను. మా అమ్మే మీ రూపంలో వచ్చి నాకు చెప్పిందనుకుంటాను" అంది.

సుశీలమ్మగారు మనసు ఆనందంతో పరవశించిపోయింది.

* * * * * * * *

మూడు రోజులు సుశీలమ్మగారు కమ్మగా వండి నూతన వధూవరులకిద్దరికీ వడ్డించింది. కారణాలు చిన్నవి. కలతలు చిన్నవి. దుడుకు వయసు పిల్లలకి మనసు విప్పుకునే అవకాశం వుండాలి. ఆదరణ వుండాలి. భార్య మీద భర్తకి భర్త మీద భార్యకీ కొండేలు చెప్పని సంస్కార వంతులైన వారి సాంగత్యం వుండాలి. అప్పుడు ఎన్నో కూలిపోయే సంసారాలు నిలబడతాయి.

ఆ రోజు కనుచీకటి పడేవేళ ప్రభావతి భర్తతో "ఎప్పుడెళ్దాం మనింటికి" అంది.

"నీ యిష్టం" అన్నాడు మెరిసేకళ్ళతో రఘు.

"రేపు పుదయం వెళ్దామా" అంది ప్రభావతి స్నేహంగా.

రఘూ ప్రభావతి తమ కాళ్ళకి మొక్కుతుంటే ఆ దొడ్డ మనసు పెద్దవాళ్ళు "దీర్ఘాయుష్మాన్‌భవా!!" అన్నారు.

వారిద్దరు మాత్రం- దేశానికి నారాయణమూర్తిగారు సుశీలమ్మగారి లాంటి వారు ఏ యిద్దరున్నా చాలు అనుకున్నారు మనసులో. ●